

Correctievoorschrift VWO

2021

tijdvak 2

bedrijfseconomie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van twee scorepunten per opgave.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Opgave 1

1 maximumscore 2

- De beurskoers is gebaseerd op toekomstverwachtingen en men verwacht dat het resultaat in de toekomst tegenvalt / de beurskoers kan gebaseerd zijn op sentiment en/of speculatie 1
- De intrinsieke waarde is gebaseerd op het heden / de balansdatum 1

2 maximumscore 3

- aantal geplaatste aandelen = $\frac{600.000}{2,50} = 240.000$ 1
- toevoeging aan Dividendreserve:
(279.500 – 50.000 – 240.000 x 0,40) x 0,5 = € 66.750 2

3 maximumscore 2

- beschikbaar dividend over de winst van 2020:
92.000 – 50.000 = 42.000
gewenst dividend = 240.000 x 0,40 = 96.000 1
- onttrekking aan Dividendreserve = 96.000 – 42.000 = 54.000
resterend in Dividendreserve = 66.750 – 54.000 = € 12.750 1

Opmerking

Wanneer een kandidaat uitkomt op een negatieve Dividendreserve, wordt 1 scorepunt in mindering gebracht.

Opgave 2

4 maximumscore 2

twee van de drie volgende antwoorden:

- Mate van competitie: door de opkomst van webwinkels neemt de concurrentie op de interne markt toe.
- (Dreiging van) nieuwe toetreders: door de opkomst van webwinkels komen er nieuwe spelers op de markt.
- Onderhandelingspositie kopers: de klant kan lagere prijzen afdwingen (omdat hij kan dreigen het product op internet te kopen).

per juist antwoord

1

Opmerking

Zowel de kracht als de motivatie moeten correct zijn om 1 scorepunt toe te kennen per antwoord.

5 maximumscore 2

marktaandeel op basis van omzet van Apeldoorn =

$$\frac{5.000 \times 40}{120.000 \times 41} \times 100\% = 4,07\%. \text{ Dit is } < 5,00\% \text{ van Emmen.}$$

6 maximumscore 4

$$\bullet \quad 250.000 \times \frac{1}{1,0002^{60}} \times \frac{1,0002^{60} - 1}{1,0002 - 1} =$$

$$250.000 \times 59,63550805 = 14.908.877,01$$

$$\text{(Hierbij is: } a = \frac{1}{1,0002^{60}} \quad r = 1,0002 \quad n = 60)$$

2

Opmerking

Aan elk deelantwoord > 15.000.000 geen scorepunten toekennen.

$$\bullet \quad \begin{array}{r} 2.000.000,00 \\ 3.000.000 \\ \hline 1,0002^{24} \end{array} = 2.985.635,94$$

$$\frac{3.000.000}{1,0002^{24}} = 2.985.635,94$$

$$\frac{5.000.000}{1,0002^{48}} = \underline{4.952.234,42}$$

$$24.846.747,37$$

Afgerond

$$\text{€ } 24.847.000,00$$

2

Opmerking

Aan elk deelantwoord > 10.000.000 (= 2.000.000 + 3.000.000 + 5.000.000) geen scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
7	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De interestvergoeding op de obligaties (0,05% per maand) is hoger dan de interestvergoeding op een bankrekening. – De converteerbare obligatie biedt een financieel interessante mogelijkheid om aandelen te verkrijgen tegen een koers die lager is dan de beurskoers. – Converteerbare obligaties hebben weinig risico, omdat er een vaste interestvergoeding is, maar kunnen wel profiteren van een waardestijging van de onderliggende aandelen. 	
	per juiste reden	1
8	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een converteerbare obligatielening is vreemd vermogen, • maar wordt bij een conversie omgezet in eigen vermogen (in de vorm van geplaatst aandelenkapitaal) 	1 1
9	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste redenen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Er treedt anders (te veel) stemverwatering op. – Het dividend per aandeel zal in de toekomst anders (te veel) zakken. – De beurskoers zal anders (te veel) zakken. – De intrinsieke waarde per aandeel zal anders (te veel) zakken. 	
	per juiste reden	1
10	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • nieuw totaal vermogen = 125.153.000 + 24.847.000 = 150.000.000 • maximaal vreemd vermogen: $\frac{150.000.000}{\text{vreemd vermogen}} \times 100\% = 160\%$ <p>VV = 93.750.000</p>	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 6

	in €	berekening
financieringsbehoefte	24.847.000	zie vraag 6
emissie obligaties	8.000.000	3.200 x 2.000 x 1,25
ophoging lening bij de Roetbank	12.497.000	93.750.000 (vraag 10) – 8.000.000 – 5.800.000 – 12.000.000 – 42.919.000 – 11.600.000 – 934.000
te verkrijgen uit aandelenemissie	4.350.000	24.847.000 – 8.000.000 – 12.497.000
aantal te plaatsen aandelen	181.174,51	24,50 x (1 – 0,02) = 24,01 4.350.000 / 24,01

Conclusie:

Broekenhuis zet het plan ~~wel~~/niet door, want het aantal geplaatste

aandelen stijgt met $\frac{181.174,51}{2.000.000} \times 100\% = 4,53\%$
0,5

(Dit is minder dan 5%.)

of

Er mogen maximaal $\frac{2.000.000}{0,05} \times 0,5 = 200.000$ aandelen worden geplaatst

(181.174,51 < 200.000).

- 8.000.000 1
- 12.497.000 1
- 4.350.000 1
- 181.174,51 2
- ~~niet~~ + berekening conclusie 1

Opmerking

Als 181.174,51 is afgerond, geen scorepunt in mindering brengen.

Opgave 3

12 maximumscore 1

promotie

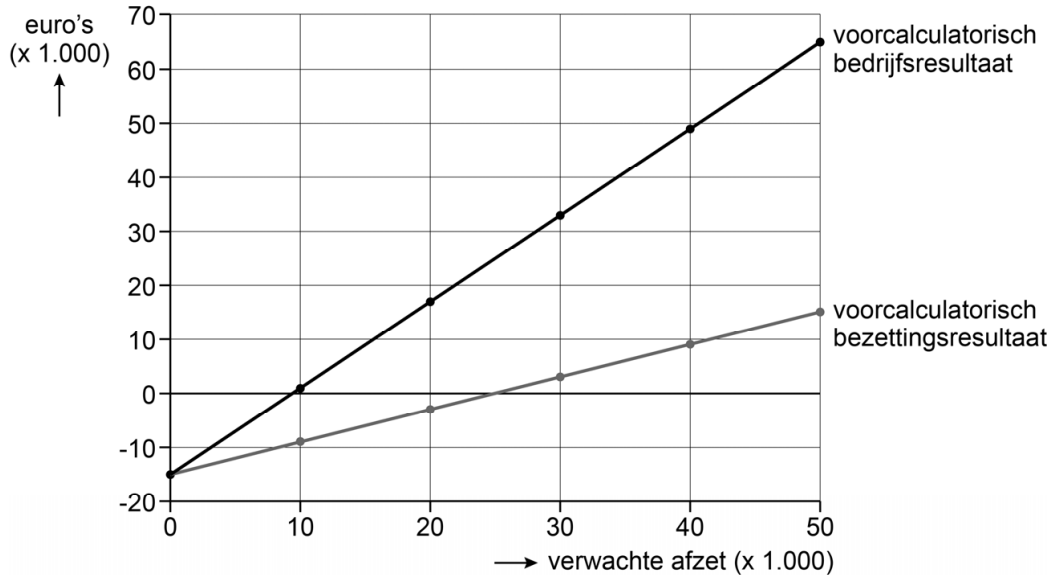
13 maximumscore 3

- variabele kosten = $0,21 + \frac{19,00}{5 \times 20} = 0,21 + 0,19 = 0,40$ 1
- constante kosten = $\frac{15.000}{25.000} = 0,60$ 1
- standaardkostprijs 1,00 1
- resultaat per product 1,00
- verkoopprijs exclusief btw 2,00
- btw 0,18
- verkoopprijs inclusief btw € 2,18 1

14 maximumscore 2

- voorcalculatorisch verkoopresultaat =
 $(2,00 - 1,00) \times 20.000 = 20.000$ (voordelig) 1
- voorcalculatorisch bezettingsresultaat =
 $(20.000 - 25.000) \times 0,60 = 3.000$ nadelig
- voorcalculatorisch bedrijfsresultaat = € 17.000 voordelig 1

15 maximumscore 2

- De lijn start bij - 15.000 1
- De lijn snijdt de x-as bij 25.000 en eindigt bij 50.000 op de x-as op de hoogte van 15.000 op de y-as 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4

16 maximumscore 1
b minder

17 maximumscore 2

- a = gedaald
- b = groter
- c = verslechterd

1
1

18 maximumscore 3

EBIT = € 30.000
(25.000 + 5.000)

:

omzet = € 200.000

omzet = € 200.000

:

GTV = € 220.000

EBIT-marge = 15%

x

RTV = 13,6%

omloopsnelheid van
het GTV
0,9091

- 30.000 en 220.000
- alle twee begrippen (EBIT en GTV) op de juiste plek
- 15% en 0,9091 en 13,6%

1
1
1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

- De teller neemt af doordat de voorraden met een groter bedrag afnemen dan de liquide middelen toenemen 1
- De noemer blijft gelijk omdat het kort vreemd vermogen gelijk blijft. De current ratio verslechtert 1

20 C

Opgave 5

21 maximumscore 3

Resultaat uit een gemiddelde aardappeloogst tegen de gemiddelde prijs

	€	€	ruimte voor berekeningen
omzet		88.000	$\frac{2}{3} \times 12 = 8$ $8 \times 50 = 400 \text{ ton}$ 400×220
zaaigoed	12.000		400×30
loonwerkers	16.000		8×2.000
overige kosten	15.200		
totale kosten		<u>43.200</u>	
verwacht resultaat		44.800	

Conclusie: Paul kan wel/niet het minimaal gewenste resultaat behalen, want $44.800 > 42.000$.

- 88.000 1
- 44.800 1
- conclusie 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 1

een van de volgende antwoorden:

- Autoriteit Financiële Markten / AFM
- De Nederlandsche Bank / DNB

23 C

24 maximumscore 4

Verwacht resultaat bij een gemiddelde oogst, met een gekocht en verkocht termijncontract, bij verschillende marktprijzen

	marktprijs per ton in €			
	210	220	230	240
opbrengsten				
- oogst	88.000	88.000	92.000	92.000
- verkocht termijncontract	3.200	3.200	3.200	3.200
kosten				
- oogst (vraag 21)	43.200	43.200	43.200	43.200
- gekocht termijncontract	<u>4.800</u>	<u>4.800</u>	<u>4.800</u>	<u>4.800</u>
verwacht resultaat	43.200	43.200	47.200	47.200

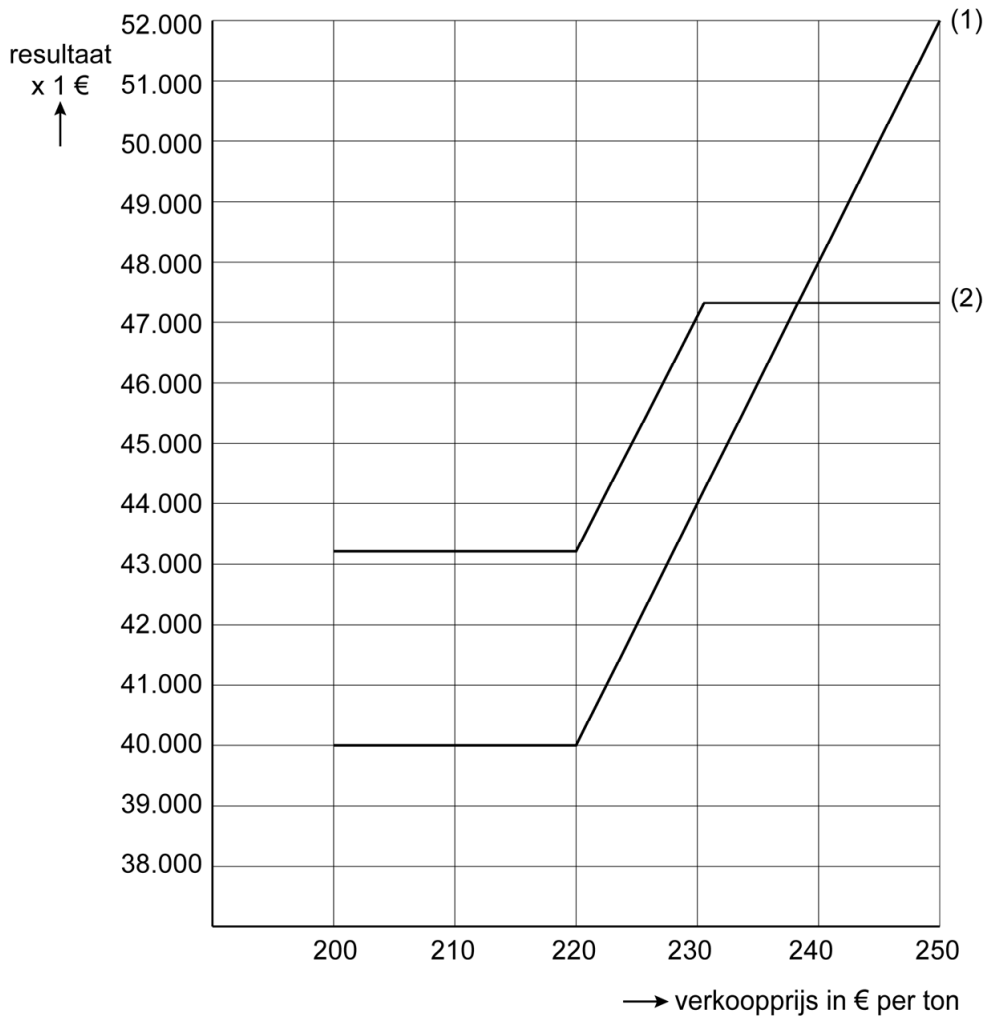
gemiddelde oogst in ton (zie vraag 21)	400 ton
opbrengsten oogst bij marktprijs van:	
€ 210:	400 x 220 (minimumprijs) = 88.000
€ 220:	400 x 220 = 88.000
€ 230:	400 x 230 = 92.000
€ 240:	400 x 230 (maximumprijs) = 92.000
opbrengst verkocht termijncontract	16 x 200 = 3.200
kosten gekocht termijncontract	16 x 300 = 4.800

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Voor de rijen:

• oogst	1
• verkocht termijncontract	1
• gekocht termijncontract	1
• verwacht resultaat	1

25 maximumscore 2

• horizontale delen van lijn (2)	1
• schuin deel van lijn (2)	1

26 maximumscore 2

• Ja, de situatie met beide termijncontracten voldoet	1
• want
zie antwoord vraag 24: zijn gegarandeerde resultaat is > € 42.000.
of
zie bij lijn (2): zijn gegarandeerde resultaat blijft > € 42.000	1

Opgave 6

27 maximumscore 1

- (1) = kernwaarden
- (2) = personeelsbeleid
- (3) = bedrijfseconomische doelstelling

28 maximumscore 2

- Een functioneringsgesprek / voortgangsgesprek 1
- omdat dit een gelijkwaardig gesprek is / om afspraken gaat over het verbeteren van het functioneren door de werknemer en de wijze waarop de werkgever dat gaat ondersteunen / op de toekomst gericht is 1

Opmerking

Het tweede scorepunt kan alleen worden toegekend als het eerste scorepunt is behaald.

29 B

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetische eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 28 juni te accorderen.

Ook na 28 juni kunt u nog tot en met 1 juli gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

informatiebron 1 www.ad.nl (aangepast)

bedrijfseconomie vwo

Centraal examen vwo

Tijdvak 2

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen bedrijfseconomie vwo:

Op **pagina 8**, bij **vraag 11**, moet de **tweede antwoordmogelijkheid**

Er mogen maximaal $\frac{2.000.000}{0,05} \times 0,5 = 200.000$ aandelen worden geplaatst
(181.174,51 < 200.000).

vervangen worden door:

Er mogen maximaal $\frac{2.000.000}{0,50} \times 0,05 = 200.000$ aandelen worden geplaatst
(181.174,51 < 200.000).

en

Op **pagina 14**, bij **vraag 27**, moet worden toegevoegd:

Ook goed rekenen:

- (1) = kernwaarden
- (2) = bedrijfseconomische doelstelling
- (3) = personeelsbeleid

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren bedrijfseconomie vwo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter